

УДК 378.4:02:004 (075)

Політова Олена Аркадіївна

кандидат історичних наук,

завідувач кафедри інформаційних комунікацій

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

КАР'ЄРНІ ТРАЄКТОРІЇ ВИПУСКНИКІВ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ КАФЕДРИ ЯК ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У сучасних умовах розвитку вищої освіти важливим показником її результативності є не лише рівень засвоєння знань студентами, а й їхня подальша професійна реалізація. Успішність працевлаштування та кар'єрне зростання випускників дедалі частіше розглядаються як свідчення ефективності освітньої програми. Як зазначає І. Сновидович, «результати працевлаштування випускників – це один із важливих інструментів якості освіти та показник конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг кожного закладу вищої освіти» [2, с. 200]. Систематичний моніторинг працевлаштування та професійного розвитку випускників дає змогу оцінити відповідність підготовки фахівців вимогам сучасного ринку праці та визначити напрями вдосконалення освітніх програм.

У роботі О. Прігунова і Я. Яворської підкреслюється важливість відстеження професійного шляху випускників як способу об'єктивної оцінки результатів навчання [1]. У контексті дослідження кар'єрних траєкторій це означає, що саме подальший професійний розвиток випускників є вагомим освітнім показником якості підготовки та ефективності освітньої програми.

У цьому контексті показовими є кар'єрні траєкторії випускників професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, які дозволяють прослідкувати результати професійної підготовки на практиці.

Мета повідомлення – на прикладі професійного становлення випускників освітньо-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» показати їхні кар'єрні траєкторії як індикатори результативності професійної підготовки фахівців інформаційної галузі.

Якість вищої освіти нині оцінюється не лише за формальними освітніми показниками, а й за тим, як випускники реалізують себе в професійному середовищі. Початок роботи в бібліотечних, архівних установах, державних і комерційних структурах і підтримка зв'язку з альма-матер є реальним підтвердженням якості навчання. У кафедрі інформаційних комунікацій Київського столичного

університету імені Бориса Грінченка (далі – КІК, Кафедра), яка вже десять років здійснює підготовку фахівців першого і другого рівня вищої освіти спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», накопичено значний досвід з формування професійних компетентностей фахівців у сфері інформаційної, бібліотечної та архівної справи, про що свідчать чимало прикладів успішного кар'єрного просування її випускників.

Зокрема, значущим є професійне зростання Захара Осипчука (бакалавр, 2025 р.), адже він ще під час навчання на бакалавраті розпочав кар'єру у відділі оцифрування Національної наукової медичної бібліотеки України, де здійснював повний цикл цифрової обробки видань та поповнював електронні колекції. Його діяльність була безпосередньо пов'язана з формуванням бази даних історико-культурної спадщини та впровадженням сучасних цифрових технологій, що свідчить про належний рівень сформованих фахових компетентностей. На основі практичного досвіду Захар написав кілька статей і підготував бакалаврську дипломну роботу, в якій порушував актуальні питання оцифрування у бібліотеках. Наразі він продовжує навчання в магістратурі, змінив місце роботи – працює у книжковому магазині, що розширює його професійний досвід у сфері комунікації з читачами та популяризації книги.

Кар'єрний розвиток випускниці бакалаврату Марії Воробйової (бакалавр, 2025 р.) демонструє ефективність підготовки у сфері соціальних комунікацій та створення цифрового контенту. Ще під час навчання вона розпочала роботу у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого, де реалізувала проекти з популяризації читання, а нині створює інформаційні матеріали. Її професійна діяльність підтверджує, що сучасна бібліотека активно розвиває комунікаційну складову та використовує цифрові інструменти для взаємодії з користувачами. Зацікавлення популяризацією бібліотек у цифровому середовищі стало підґрунтям для написання Марією бакалаврської дипломної роботи на тему «Візуальний контент як форма практичної діяльності бібліотекаря», в якій вона досліджувала інструменти сучасної бібліотечної комунікації. Наразі М. Воробйова продовжує навчання на магістерському рівні, поєднуючи професійну діяльність та свій подальший науковий розвиток.

У сфері інформаційного маркетингу та цифрових комунікацій нині реалізується Анна Вако (бакалавр, 2025 р.), яка трансформувала набуті в університеті аналітичні та комунікаційні компетентності у бізнес-середовище. Ще під час навчання Анна виявляла зацікавлення маркетингом і прагнула реалізувати себе саме у цій сфері. Після отримання диплома вона одразу розпочала професійну діяльність у відділі маркетингу великої компанії, де працює над PR-напрямом та розробкою маркетингових стратегій. Її професійний шлях демонструє міжгалузеву

орієнтованість підготовки та універсальність освітніх результатів навчання на Кафедрі.

Інноваційний вимір професійної діяльності яскраво репрезентує Катерина Котенко (бакалавр, 2025 р.), яка поєднала бібліотечну справу з ігровим дизайном. Створення відеогри «Шепіт корінців» [3] для Публічної бібліотеки імені Лесі Українки міста Києва як інструменту цифрового маркетингу засвідчує її здатність інтегрувати цифрові проєкти в інформаційно-бібліотечну сферу. Проєкт став прикладом сучасного підходу до залучення користувачів та популяризації бібліотечних послуг. Під час навчання Катерина опублікувала низку наукових статей за результатами власних досліджень і апробувала наукові результати на міжнародних конференціях. Узагальненням її наукових напрацювань стане публікація у фаховому виданні у співавторстві з викладачем Кафедри.

Науково-бібліографічний напрям професійного розвитку репрезентує Андрій Своровський (магістр, 2023 р.), який, працюючи головним бібліографом у Публічній бібліотеці імені Лесі Українки міста Києва, здійснює комплексну інформаційно-бібліографічну діяльність. Окрім укладання бібліографічних покажчиків з історичної тематики, він бере участь у формуванні довідково-бібліографічного апарату, організовує інформаційні заходи та долучається до науково-просвітницьких ініціатив. Андрій постійно підтримує тісний зв'язок із Кафедрою, бере участь у її заходах та долучається до реалізації спільних проєктів.

Внутрішній інституційний розвиток університетського середовища підтримує також і Анастасія Литвинова (магістр, 2018 р.), чия професійна діяльність тісно пов'язана з кафедрою, адже після завершення навчання вона обіймала керівну посаду в університетській бібліотеці, поєднуючи управлінські функції з науково-методичною роботою: ініціює й реалізує спільні проєкти та сприяє підвищенню кваліфікації науково-педагогічних працівників. Нині Анастасія продовжує професійний розвиток на вищому інституційному рівні, підтримуючи зв'язок з університетською спільнотою. Її діяльність засвідчує спадкоємність освітньої традиції та інтеграцію випускників у ширший управлінський і професійний простір.

Вагомим для розвитку іміджу КІК є внесок Олександра Шевчука (магістр, 2023 р.), провідного бібліографа сектору науково-дослідної роботи Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича, аспіранта КНУ ім. Т. Г. Шевченка – він поєднує професійну діяльність у провідних бібліотечних установах із активною участю у формуванні освітньої політики факультету як член ради роботодавців.

Його участь у впровадженні інноваційних рішень, зокрема в розробленні чат-бота на основі технологій штучного інтелекту, сприяє модернізації галузі та оновленню освітніх програм. Олександр підтримує системну співпрацю з Кафедрою, долучається до проведення гостьових лекцій з питань відкритої науки та інновацій, посилюючи практичну складову освітнього процесу.

Прикладом послідовного професійного та наукового зростання є Сергій Злигостев (магістр, 2018 р.), який у 2024 році здобув ступінь PhD зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» та продовжує наукову діяльність у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського. Його дисертаційне дослідження, присвячене проблематиці бібліотечної видавничої діяльності, тематично пов'язане з науковими інтересами Кафедри та сприяє розвитку напрямів, закладених під час навчання. Така професійна траєкторія засвідчує ефективність освітньої підготовки та збереження фахового зв'язку випускника з Кафедрою.

Показовий стратегічний внесок у розвиток професійного партнерства з КІК здійснює Анастасія Салтикова (випускниця 2023 р.). Маючи значний досвід роботи в різних установах галузі, вона нині поєднує свою практичну діяльність із роботою на кафедрі на посаді старшого викладача, що є особливо цінним для забезпечення сталого зв'язку між освітнім процесом і реальними потребами професійного середовища. Її професійна діяльність охоплює впровадження систем електронного документообігу, автоматизованих бібліотечних систем, розроблення стратегій розвитку бібліотек, створення цифрових ресурсів та організацію баз практики для студентів. Водночас, вона ініціює інноваційні форми роботи зі здобувачами, розробляє практикоорієнтовані курси, наповнені реальними кейсами та сучасними управлінськими інструментами. Особливу вагу має роль Анастасії як своєрідного «містка» між студентством і професійною спільнотою – нещодавній власний досвід навчання дозволяє їй краще розуміти потреби молодих фахівців. Її залученість у розвиток бібліотечної справи, щира підтримка студентів і прагнення модернізувати галузь підсилюють практичну складову освітньої програми та сприяють формуванню конкурентоспроможних випускників.

Отже, кар'єрні траєкторії випускників Кафедри переконливо засвідчують різноманітність їхньої професійної реалізації – від цифрових технологій і наукових досліджень до управлінської діяльності в галузі. Такі досягнення не лише підтверджують якість підготовки, а й демонструють актуальність відповідної освітньої програми в сучасному професійному середовищі. Співпраця з випускниками, які підтримують активний зв'язок з Кафедрою і долучаються до вдосконалення освітніх програм та практичної складової її діяльності, є особливо цінною для колективу КІК, адже саме така взаємодія формує живий професійний простір партнерства, демонструє авторитет університету.

Джерела:

1. Сновидович І. Г. Моніторинг працевлаштування і кар'єри випускників в управлінні якістю вищої освіти. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2021. Вип. 60. С. 199-212.

2. Прігунов О. В., Яворська Я. Л. Процеси формування аналітичної бази даних для моніторингу кар'єрного розвитку випускників із застосуванням бізнес-аналітики. *Економіка і організація управління*. 2025. № . С.140-150.

3. Котенко К. Шепіт корінців: онлайн-гра / Публічна б-ка ім. Лесі Українки м. Києва URL: (<https://luki.kyiv.ua/onlain-hra-shepit-korintsiv/>)

УДК 02:378

Стрішенець Надія Володимирівна

доктор історичних наук

Національна бібліотека України ім. В. Вернадського

м. Київ, Україна

ВИМОГИ IFLA ДО СУЧАСНОЇ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ОСВІТИ: ПРАКТИКА РОЗВИНЕНИХ КРАЇН ЗАХОДУ

Фахова бібліотечна освіта була започаткована у Західній Європі та Північній Америці ще у 19 ст. Кость Рубинський – бібліотекар Фундаментальної бібліотеки Харківського університету, одним з перших помітив, що на підготовку «необхідних бібліотекам досвідчених і обізнаних працівників» у європейських країнах «давно вже звернуто серйозну увагу». У Доповіді «Стан питання про бібліотечний персонал у Західній Європі та у нас», прочитаній ним на засіданні Товариства бібліотекознавства 22 листопада 1908 р., К. Рубинський, зокрема, зазначав, що в Італії раніше, ніж в інших країнах, було запроваджено спеціальну освіту для працівників великих бібліотек. Ще у 1871 р. постановою Міністерства народної освіти введено курс бібліотекознавства у бібліотеці Віктора Еммануїла, а пізніше й в інших бібліотеках. К. Рубинський також зауважував, що для бажаючих ґрунтовно вивчити бібліотечну справу читаються курси у Геттінгенському університеті в Німеччині, в Інституті історичних досліджень в Австрії, у Франції – у Сорбонні та в Ecole des chartes. Крім того, усі великі бібліотеки Західної Європи відкриті для осіб, які хотіли б вивчати бібліотечну справу [1, с. 4]. Харківський бібліотекознавець одним з перших українських фахівців звернув увагу на необхідність впровадження бібліотечної освіти і на наших теренах.

Окремий бібліотечний факультет, заснований Мелвілом Дьюї 1887 р. як Школа бібліотечної економіки Колумбійського коледжу у Нью-Йорку (США), вважається першою бібліотечною школою у світі, хоча курс бібліографії викладався в Мічиганському університеті ще з 1882 р. У Великій Британії перші літні бібліотечні школи почали працювати у 1893–1897 рр. в Лондоні. А перший офіційний курс бібліотечної справи на університетському рівні відкрили 1902 р. в Лондонській школі економіки. Навчання там було перервано Світовою війною у